

Sygn. akt III AUa 979/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 stycznia 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Daria Stanek
Sędziowie:	SSA Małgorzata Gerszewska SSO del. Beata Golba-Kilian
Protokolant:	sekr. sądowy Agnieszka Pellowska

po rozpoznaniu w dniu 9 stycznia 2020 r. w Gdańsku

sprawy M. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 28 czerwca 2019 r., sygn. akt VI U 1160/19

1. oddala apelację;
2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. na rzecz M. T. kwotę 240,00 (dwieście czterdzieści 00/100) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

SSO del. Beata Golba-Kilian SSA Daria Stanek SSA Małgorzata Gerszewska

Sygn. akt III AUa 979/19

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 lutego 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił ubezpieczonemu M. T. przyznania prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach, albowiem nie udowodnił on co najmniej 15 – letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Organ rentowy ustalił ogólny staż pracy ubezpieczonego w wymiarze 25 lat, a staż pracy w warunkach szczególnych – 14 lat, 8 miesięcy i 27 dni.

Odwołanie od ww. decyzji złożył ubezpieczony, domagając się uwzględnienia do stażu pracy w szczególnych warunkach nie zaliczonego przez organ rentowy okresu zasadniczej służby wojskowej od 26 października 1979 r. do 6 kwietnia 1982 r., albowiem przed powołaniem do służby i po jej odbyciu pracował on w Zakładzie (...) w B. w warunkach szczególnych. Wobec powyższego odwołujący wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania. Ustosunkowując się zaś do żądania odwołującego organ rentowy podał, że do stażu pracy w szczególnych warunkach nie można zaliczyć okresu odbywania służby wojskowej, albowiem w świetle uchwały Sądu Najwyższego z dnia 16 października 2013 r. o sygn. akt II UZP 6/13 przy ustaleniu okresu pracy w szczególnych warunkach wymaganego dla celów nabycia prawa do wcześniejszej emerytury uwzględnia się okresy zasadniczej służby wojskowej przypadające wyłącznie przed dniem 31 sierpnia 1979 r.

Wyrokiem z dnia 28 czerwca 2019 r. Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. z dnia 28 lutego 2019r., znak: (...) w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu M. T. prawo do emerytury od dnia 30 stycznia 2019r. (pkt 1), stwierdził, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (pkt 2) i zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. na rzecz ubezpieczonego M. T. kwotę 180 złotych tytułem zawrotu kosztów zastępstwa prawnego (pkt 3).

Jako podstawę swego rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy wskazał następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne.

Ubezpieczony M. T. urodził się w (...) r. Nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

W okresie od 1 września 1973 r. do 20 listopada 1990 r. ubezpieczony był zatrudniony w Zakładzie (...) w B. na stanowisku maszynisty typograficznego. Wykonywał pracę w szczególnych warunkach w okresie od 1 września 1973 r. do 25 października 1979 r. i od 19 kwietnia 1982 r. do 20 listopada 1990 r., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W okresie od 26 października 1979 r. do 6 kwietnia 1982 r. ubezpieczony odbywał zasadniczą służbę wojskową. Po zakończeniu służby wojskowej od 19 kwietnia 1982 r. kontynuował zatrudnienie w Zakładzie (...) w B. na stanowisku maszynisty typograficznego .

Zdaniem Sadu Okręgowego odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd I instancji wskazał, że zgodnie z dyspozycją art. 184 ustawy dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2018r., poz. 1270) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nie przystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Sąd Okręgowy wskazał również, że zgodnie z treścią art. 27 cytowanej ustawy okres składkowy i nieskładkowy wynosi co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn.

Uszczegółowienie tej normy stanowią zaś przepisy § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze

(Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), zgodnie z którymi prawo do emerytury może nabyć mężczyzna, który ukończył 60 lat i posiada co najmniej 25 – letni okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Sąd Okręgowy podał definicję ustawową „pracy w szczególnych warunkach”, którą zawiera art. 32 ust. 2 ustawy. Za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

W ocenie Sądu I instancji istota sporu w niniejszej sprawie sprowadzała się do prawnej oceny tego, czy możliwym jest zaliczenie do stażu pracy w szczególnych warunkach okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej, przypadającej w okresie po 1 września 1979 r. W judykaturze przeważa pogląd, że do oceny określonego stanu faktycznego, w tym zrealizowanego przed wejściem w życie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, należy stosować przepisy obowiązujące w czasie realizacji tego stanu faktycznego (por. wyrok SN z dnia 20 marca 2013 r., I UK 544/12, lex). Odpowiedzi na powyższe należy więc doszukiwać się w kolejno obowiązujących regulacjach prawnych.

Sąd Okręgowy wskazał na uchwałę 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 16 października 2013 r. o sygn. II UZP 6/13 (OSNP 2014/3/42), w której przesądził, iż czas zasadniczej służby wojskowej odbytej w okresie obowiązywania art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 44, poz. 220, w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 1974 r.) zalicza się – na warunkach wynikających z tego przepisu – do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym. W uzasadnieniu powołanego orzeczenia Sąd Najwyższy wskazał na zasady konstytucyjne uzasadniające i usprawiedliwiające traktowanie okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej (art. 2, art. 32 ust.1 i 2 Konstytucji RP) jako zatrudnienia dla ustalenia warunków do emerytury wynikającej z art. 32 ustawy emerytalno – rentowej. Wskazał również na obowiązek obywatela polskiego obrony ojczyzny, stwierdzając nadto, że z Konstytucji RP wynika zakaz ustanawiania takich regulacji ustawowych lub dokonywania takiej wykładni przepisów prawa powszechnie obowiązującego, które dopuszczałyby jakiegokolwiek pokrzywdzenie obywatela z powodu wykonywania publicznego obowiązku obrony ojczyzny. Jeśli zatem zostały spełnione przez pracownika wskazane w ustawie warunki powrotu do poprzedniego zatrudnienia zostaje zachowana tzw. ciągłość pracy. Czas pełnienia zasadniczej służby wojskowej jest wówczas okresem zatrudnienia na takich samych warunkach, jak przed powołaniem do tej służby.

Z kolei w wyroku z dnia 11 lutego 2014 r. w sprawie o sygn. II UK 293/13 Sąd Najwyższy, rozważając kwestię okresu służby wojskowej wnioskodawcy przypadającego po dniu 31 grudnia 1974 r. wskazał, że nadal znaczenie ma art. 108 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r., który uległ wprawdzie zmianie od dnia 1 stycznia 1975 r., to jednak nie tak istotnej, aby powiedzieć, że nastąpiło przełamanie i ustawodawca chciał z tą datą znieść uprawnienie żołnierzy zasadniczej służby wojskowej do zaliczenia jej do okresu zatrudnienia uprawniającego do wcześniejszej emerytury, jako okres pracy w szczególnych warunkach. Zmiana art. 108 cyt. ustawy z dniem 1 stycznia 1975 r. wynikała z wejścia w życie Kodeksu pracy (została dokonana na podstawie art. X ust. 2 pkt c ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Przepisy wprowadzające Kodeks pracy - Dz. U. Nr 24, poz. 142 z późn. zm.). Nie wprowadziła ona wówczas radykalnie nowej treści tego przepisu, która uzasadniałaby stwierdzenie, że zasadnicza służba wojskowa nie podlega już zaliczeniu do okresu pracy w szczególnych warunkach. Przepis art. 108 ust. 1 nadal stanowił, że „czas odbywania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej wlicza się pracownikowi do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem, jeżeli po odbyciu tej służby podjął on zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby”. Ustawodawca potwierdzał zatem wliczanie pracownikowi okresu służby wojskowej do zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem.

Sąd Okręgowy wskazał, że kolejna zmiana nastąpiła dopiero na podstawie ustawy z dnia 28 czerwca 1979 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 15, poz. 97). Przepisy art. 106 – 108 ustawy z 1967 r. otrzymały wówczas nowe brzmienie. W art. 107 ust. 1 stwierdzono, że „pracownikowi, który w ciągu trzydziestu dni od zwolnienia z zasadniczej lub okresowej służby wojskowej podjął pracę, czas odbywania służby wojskowej wlicza się do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął pracę, w zakresie wszelkich uprawnień wynikających z Kodeksu pracy oraz przepisów szczególnych”. W tekście jednolitym ustawy z 1967 r. (Dz. U. z 1979 r.

Nr 18, poz. 111) regulację tę ujęto w art. 120, który to stanowił, że jeśli pracownik w ciągu trzydziestu dni od zwolnienia z zasadniczej lub okresowej służby wojskowej podjął pracę, czas odbywania służby wojskowej wliczał się do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął pracę, w zakresie wszelkich uprawnień wynikających z Kodeksu pracy oraz przepisów szczególnych. Zawarte w art. 120 ust. 1 i 3 ustawy „wliczanie” okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie uprawnień emerytalno – rentowych zostało uchylone dopiero z dniem 21 października 2005 roku. Wówczas wszedł w życie art. 1 pkt 39 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie ustawy o służbie zastępczej (Dz. U. Nr 180, poz. 1496) (por. wyr. SA w Rzeszowie z dnia 25 maja 2016 r., III AUa 55/16, lex; wyr. SO w Olsztynie z dnia 24 stycznia 2017 r., IV U 1658/16, Lex).

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy nie podzielił stanowiska organu rentowego jakoby okres odbywania zasadniczej służby wojskowej przypadający po dniu 31 sierpnia 1979 r. nie podlegał wliczeniu do stażu pracy w warunkach szczególnych. Stanowisko to wynika z błędnej interpretacji stanowiska Sądu Najwyższego zaprezentowanego w uzasadnieniu uchwały 7 sędziów z dnia 16 października 2013 r. o sygn. II UZP 6/13. Tymczasem ocena prawna niekwestionowanego stanu faktycznego – przy uwzględnieniu powyższych regulacji – daje podstawę do przyjęcia, że okres odbywania zasadniczej służby wojskowej po dniu 31 sierpnia 1979 r. również powinien być doliczony do stażu pracy wymaganego do nabycia emerytury w obniżonym wieku.

Sąd Okręgowy wskazał, że zaliczenie okresu niezawodowej służby wojskowej do okresu pracy w szczególnych warunkach, od czego zależy ustalenie prawa do emerytury w obniżonym wieku, jest możliwe w sytuacji, gdy pracownik wykonujący pracę w szczególnych warunkach został powołany do wojska i po zwolnieniu ze służby wojskowej w przepisany terminie 30 dni zgłosił powrót do pracy, którą wykonywał bezpośrednio przed rozpoczęciem służby (por. wyr. SA w Warszawie z dnia 5 sierpnia 2016 r., III AUa 530/15, lex). Zdaniem Sądu I instancji taka sytuacja miała miejsce w niniejszej sprawie, albowiem ubezpieczony M. T. po zwolnieniu 6 kwietnia 1982 r. ze służby wojskowej, od 19 kwietnia 1982 r. (a więc przed upływem 30 dni od dnia zwolnienia ze służby wojskowej) kontynuował zatrudnienie w Zakładzie (...) w B. na stanowisku maszynisty typograficznego, które to zostało przez organ rentowy zaliczone do stażu pracy w szczególnych warunkach. Tak więc przed powołaniem do służby wojskowej, jak i po zwolnieniu z tej służby ubezpieczony wykonywał pracę w szczególnych warunkach, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Wobec powyższych rozważań zdaniem Sadu Okręgowego ustalony przez organ staż pracy w warunkach szczególnych należy uzupełnić o dalszy okres odbywania służby wojskowej, co pozwala uzyskać wymaganą ustawą staż pracy w niezbędnym wymiarze 15 lat.

Konkludując, jako że odwołujący spełnił wszystkie przesłanki niezbędne do przyznania mu prawa do wcześniej emerytury, Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu M. T. prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach od (...) r., tj. od dnia ukończenia 60 roku życia.

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy w Bydgoszczy, na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w zw. z art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

Ponadto zgodnie z treścią art. 118 ust. 1a ustawy, przyznając odwołującemu prawo do emerytury, sąd zobowiązany jest do zamieszczenia z urzędu w sentencji wyroku rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego odnośnie do nieustalenia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. W ocenie Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie istniały podstawy do obciążenia odpowiedzialnością organu rentowego za nie przyznanie odwołującemu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym. Istotne w tej kwestii jest to, że organ rentowy na etapie postępowania administracyjnego dysponował niezbędnym materiałem dowodowym, wystarczającym do wydania prawidłowej decyzji, nie mniej jednak dokonał błędnej oceny prawnej możliwości zaliczenia do stażu pracy w szczególnych warunkach okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej przypadającego po 31 sierpnia 1979 r. Wobec tego Sąd Okręgowy uznał, iż Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Mając powyższe na uwadze, zgodnie z przepisem art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, należało postanowić jak w punkcie 2 sentencji.

W punkcie 3 wyroku Sąd Okręgowy zasądził na mocy przepisu art. 98 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018r., poz. 265 ze zm.) od pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na rzecz ubezpieczonego kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Apelację od wyroku wywiódł pozwany organ rentowy zaskarżając go w całości i zarzucając mu naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 1270), § 2 i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43) poprzez przyznanie ubezpieczonemu prawa do emerytury, podczas gdy ubezpieczony nie spełnił wszystkich wymaganych warunków, określonych w w/w przepisach, tj. warunku 15-letniego zatrudnienia w warunkach szczególnych, a jedynie 14 lat, 8 miesięcy i 27 dni.

Apelujący organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji oraz o zasądzenie od powoda na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że do okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach Zakład nie uwzględnił okresu odbywania służby wojskowej od 26 października 1979 r. do 6 kwietnia 1982 r. W świetle Uchwały Sądu Najwyższego z dnia 16 października 2013 r. (II UZP 6/13) przy ustalaniu okresu w szczególnych warunkach wymaganego dla celów nabycia prawa do emerytury na podstawie art.184 ustawy emerytalnej w związku z art. 32 tej ustawy uwzględnia się okresy zasadniczej służby wojskowej przypadające od 29 listopada 1967 r. do 31 sierpnia 1979 r.

Apelujący wskazał na Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 r. w sprawie szczegółowych uprawnień żołnierzy i ich rodzin (rozporządzenie wykonawcze do ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej - art. 108), w myśl którego pracownikowi podejmującemu zatrudnienie po odbyciu służby zaliczało się okres odbytej służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie uprawnień uzależnionych od liczby lat pracy w danym zakładzie lub gałęzi pracy oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie. Rozporządzenie zostało uchylone z dniem 1 września 1979 r. Dlatego w ocenie organu rentowego nie było podstaw do uwzględnienia do okresu pracy w szczególnych warunkach, okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej od 26 października 1979 r. do 6 kwietnia 1982 r.

W ocenie organu rentowego kluczową kwestią jest fakt, że rozporządzenie, jako akt szczególny wobec ustawy, zostało uchylone z dniem 1 września 1979 r., dlatego brak jest podstaw do zaliczenia okresu odbywania służby wojskowej przez M. T. do pracy w warunkach szczególnych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego organu rentowego, jako nieuzasadniona, podlegała oddaleniu.

Po pierwsze Sąd Apelacyjny wskazuje, iż w pełni akceptuje ustalenia faktyczne dokonane w sprawie przez sąd okręgowy, jako w istocie niesporne, stanowiące podstawę dla dalszej subsumpcji prawnej. Na akceptację zasługują także rozważania i wnioski prawne wyprowadzone przez Sąd I instancji, które wszakże w okolicznościach zarzutów apelacyjnych wymagają rozwinięcia.

Należy po pierwsze wskazać, iż wniosek apelacyjny zgłoszony przez organ rentowy o ewentualne uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do jej ponownego rozpoznania w świetle znowelizowanego art. 386§4

kpc nie mieści się w hipotezie tegoż przepisu, co wniosek ten czyni nieuprawnionym i bezzasadnym. Sprawa bowiem została właściwie przeprowadzona dowodowo, sąd I instancji rozpoznał także istotę sprawy.

Wbrew stanowisku skarżącego sąd I instancji nie dopuścił się naruszenia normy prawa materialnego art. 184 FUS op.cit. wyżej stwierdzając, iż M. T. spełnił wszystkie przesłanki prawno-materialne określone przywołanym przepisem, a warunkujące jego prawo do emerytury w obniżonym wieku 60 lat dla mężczyzn. Mimo sprzeciwu pozwanego sąd okręgowy właściwie zaliczył ubezpieczonemu do pracy w warunkach szczególnych cały okres odbywania zasadniczej służby wojskowej od 26.10.1979r. do 06.04.1982r. przypadający na okres jego zatrudnienia w czasie od 06.08.1979r. do 21.10.2005r., kiedy to wykonywana przez niego praca maszynisty typograficznego została zaliczona prawidłowo zarówno przez zakład pracy, ZUS, jak i sąd okręgowy do pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, co dawało mu okres 14/8/27 dni pracy szczególnej. Niewątpliwie doliczenie służby wojskowej czyniło osiągnięcie wymaganym przepisem prawa warunku posiadania 15 lat pracy szczególnej. Wbrew stanowisku skarżącego, na co trafnie zwrócił uwagę sąd okręgowy Sąd Najwyższy w przywoływanym orzecznictwie w apelacji nie skonstatował, jakoby - tak jak twierdzi ZUS - tylko służba wojskowa do 31.08.1979r. była przez SN uznawana za pracę w warunkach szczególnych. Oczywistym jest, iż każde orzeczenia sądu powszechnego, czy SN zapada w określonym stanie faktycznym danej sprawy i bez głębszej jego analizy nie sposób automatycznie przenosić samych tez wyprowadzonych w danej sprawie na inne stany faktyczne innych spraw. Okres poddanej ocenie prawnej M. T. służby wojskowej to 26.10.1979 do 06.04.1982r. Analizując normy prawne obowiązujące w tym okresie należy wskazać, iż od 29.11.1967r. obowiązywał w tym zakresie art. 108 ustawy z 21 listopada 1967r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, który pod warunkiem zachowania przez pracownika terminów dla powrotu do pracy zaliczał mu okres służby wojskowej do jego wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem – art. 108 ust. 1 ustawy. Wydane na mocy art. 108 ust 4 ustawy akt prawny wykonawczy - rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968r., jako akt prawny niższego rzędu tylko doprecyzowało przepisy ustawy, stanowiąc w §5 o wszelkich uprawnieniach związanych z zatrudnieniem w danym zakładzie, uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku, lub określonym zawodzie. Rozporządzenie wykonawcze ani nie mogło, ani de facto nie zmieniało podstawowego zapisu aktu rangi ustawowej, a jego uchylenie z dniem 31.08.1979r. nie miało żadnego wpływu na zmianę przepisów ustawowych, które dalej przecież obowiązywały i nie utraciły mocy prawnej. Przepis art. 108 obowiązywał przecież dalej i także po zmianie redakcyjnej dokonanej z dniem 01.01.1975r., nie zmieniając istoty zapisu o zaliczeniu służby wojskowej w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem. Od dnia 06.08.1979r. zaliczenie służby wojskowej do okresu zatrudnienia zostało zamieszczone w art. 120 ustawy, co istotne i wymaga podkreślenia ustawodawca rozdzielił wówczas zapisy o uprawnieniach wynikających z kodeksu pracy – ust. 1 art. 120 od uprawnień emerytalno-rentowych – ust. 3 art. 120. Pozwany nie odnosi się w swojej apelacji w żaden sposób do zapisu art. 120 ustawy, tak jakby te przepisy w ogóle nie istniały w polskim porządku prawnym. Takie stanowisko nie może zatem zyskać akceptacji sądu apelacyjnego. Przepis art. 120 ustawy wojskowej w swoim kształcie prawnym i językowym obowiązywał do dnia 20.10.2005r. i dopiero od 21.10.2005r. uległ istotnej zmianie prawnej, polegającej na wyłączeniu zapisu o możliwości zaliczenia służby wojskowej do uprawnień emerytalno-rentowych. Należy zatem w tym miejscu dodać wyraźnie, iż zmiana prawa może dotyczyć służby wojskowej odbywanej tylko od 21.10.2005r., a nie wcześniej. A zatem zdaniem sądu apelacyjnego to jest data graniczna możliwości zaliczania okresu służby wojskowej do pracy w warunkach szczególnych, a nie jakby chciał pozwany ZUS data 31.08.1979r. Prawidłowa analiza orzecznictwa SN i sądów powszechnych: II UZP 6/13 - z cenną historią opisaną w uzasadnieniu uchwały SN, III UK 57/17 (służba wojskowa z lat 1983-1985), III AUa 289/16 Szczecin, II UK 628/15, III AUa 671/18 Lublin i wiele innych orzeczeń sądów apelacyjnych nie pozostawia wątpliwości, iż prawidłowym jest wykładanie prawa w wyżej wskazany przez tutejszy sąd apelacyjny sposób. Tym samym, skoro nie kwestionowane w sprawie było zachowanie przez M. T. okresu 30 dni na zgłoszenie powrotu po wojsku do pracy, oraz pozostałe przesłanki określone art. 184 FUS, apelacja pozwanego jako bezzasadna podlegała oddaleniu, o czym orzeczono na mocy art. 385 kpc jak w pkt 1 wyroku. W pkt 2 wyroku orzeczono, na wniosek pełnomocnika ubezpieczonego, zasądzając na rzecz M. T. od pozwanego organu rentowego kwotę 240 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, działając w tym zakresie na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 99 i art. 108 § 1 zd. 1 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 2 i § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.).

SSA Daria Stanek SSA Małgorzata Gerszewska SSO deleg. Beata Golba-Kilian